

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

4. märts 2020*

Apellatsioonkaebus – Konkurents – Ettevõtjate koondumiste kontroll – Määrus (EÜ) nr 139/2004 – Artikli 4 lõige 1 – Koondumistest etteteatamise kohustus – Artikli 7 lõige 1 – Koondumise peatamise kohustus – Artikli 7 lõige 2 – Erand – Mõiste „üks koondumine“ – Artikli 14 lõige 2 – Otsus, millega määratakse trahvid koondumise läbiviimise eest enne sellest teatamist ja selleks loa saamist – *Ne bis in idem* põhimõte – Arvessevõtmise põhimõte – Süütegude kogum

Kohtuasjas C-10/18 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 5. jaanuaril 2018 esitatud apellatsioonkaebus,

Mowi ASA, varem Marine Harvest ASA, asukoht Bergen (Norra), esindaja: R. Subiotto, QC,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: M. Farley ja F. Jimeno Fernández,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president M. Vilaras, kohtunikud S. Rodin, D. Šváby, K. Jürimäe (ettekandja) ja N. Piçarra,

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: ametnik M. Longar,

arvestades kirjalikku menetlust ja 22. mai 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 26. septembri 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Mowi ASA, varem Marine Harvest ASA, palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 26. oktoobri 2017. aasta otsus Marine Harvest vs. komisjon (T-704/14, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2017:753), millega Üldkohus jättis rahuldamata tühistamishagi Euroopa Komisjoni 23. juuli 2014. aasta otsuse C(2014) 5089 final peale, millega määratakse trahv nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 4 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1 rikkuva koondumise eest (juhtum M.7184 – Marine Harvest/Morpol (artikli 14 lõike 2 kohane menetlus)) (edaspidi „vaidlusalune otsus“), ning teise võimalusena tühistada talle määratud trahvid või vähendada neid.

Õiguslik raamistik

- 2 Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT 2004, L 24, lk 1; ELT eriväljaanne 08/03, lk 40) põhjendused 5, 6, 8, 20 ja 34 on sõnastatud järgmiselt:

„(5) Tuleb [...] tagada, et ümberkorraldused ei tekitaks konkurentsile püsivat kahju; seepärast peab ühenduse õigus sisaldama sätteid selliste koondumiste reguleerimiseks, mis võivad märkimisväärselt takistada tõhusat konkurentsi ühisturul või selle olulises osas.

(6) Seepärast on vaja eraldi õigusakti, mis võimaldaks tõhusalt kontrollida kõiki koondumisi ja nende mõju konkurentsi struktuurile [Euroopa Liidus] ning oleks ainus koondumiste suhtes kohaldatav õigusakt.

[...]

(8) Käesoleva määruse sätteid tuleks kohaldada märkimisväärsete struktuurimuutuste suhtes, mille mõju turule ületab ühe liikmesriigi piirid. Taolisi koondumisi tuleks üldjuhul läbi vaadata üksnes ühenduse tasandil, kohaldades ainukontrolli põhimõtet, ning kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

[...]

(20) Kohane on määratleda koondumise mõiste viisil, mis hõlmaks tehinguid, mis muudaksid asjaomaste ettevõtjate struktuuri ning seega ka turu struktuuri jäädavalt. Seepärast on asjakohane kohaldada käesolevat määrust kõikide ühissettevõtete suhtes, mis püsivalt täidavad kõiki autonoomse majandusüksuse ülesandeid. Lisaks sellele on kohane käsitada ühe koondumisena omavahel tihedalt seotud tehinguid, st tehinguid, mille tingimuseks või tunnuseks on rea väärtpaberitehingute toimumine suhteliselt lühikese ajavahemiku jooksul.

[...]

(34) Tõhusa kontrolli tagamiseks tuleks ettevõtjaid kohustada ühenduse seisukohalt olulistest koondumistest ette teatama pärast kokkuleppe sõlmimist, avaliku pakkumise väljakuulutamist või aktsiate kontrollpaki omandamist. Koondumiste läbiviimine tuleks peatada, kuni komisjon on vastu võtnud lõpliku otsuse. Peatamise nõudest tuleks siiski vajaduse korral ning asjaomaste ettevõtjate taotlusel lubada erandeid. [...]“.

- 3 Määruse artikli 1 „Kohaldamisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 5 ja artikli 22 kohaldamist, kohaldatakse käesolevat määrust kõikide ühenduse seisukohalt oluliste koondumiste suhtes, nagu need on määratletud käesolevas artiklis.“

4 Määruse artikli 3 „Koondumise määratlus“ lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Koondumine on juhtum, kus toimub püsiv kontrolli üleminek tulenevalt:

- a) kahe või enama varem sõltumatu ettevõtja või nende osade ühinemisest, või
- b) juba vähemalt üht ettevõtjat kontrolliva isiku või isikute või ühe või mitme ettevõtja poolsest otsese või kaudse kontrolli omandamisest ühe või enama teise ettevõtja või nende osade üle, mis võib toimuda väärtpaberite või varade ostu kaudu, lepingu alusel või mis tahes muul viisil.

2. Kontrolli sisuks on õigused, lepingud või muud vahendid, mis kas eraldi või ühiselt ning vastavaid asjaolusid või õigusnorme arvestades annavad võimaluse ettevõtjat otsustavalt mõjutada, eelkõige tulenevalt:

- a) omandiõigusest või õigusest osaliselt või täielikult kasutada ettevõtja vara;
- b) õigustest või lepingutest, mis võimaldavad otsustavalt mõjutada ettevõtja organite koosseisu, hääletamist või otsuseid.“

5 Määruse artikli 4 „Koondumistest etteteatamine ja teatamiseelne üleandmine teate esitanud poole taotlusel“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevas määruses nimetatud, ühenduse seisukohalt olulistest koondumistest teatatakse komisjonile enne nende läbiviimist ning pärast kokkuleppe sõlmimist, avaliku pakkumise väljakuulutamist või aktsiate kontrollpaki omandamist.

Teatada võib ka juhul, kui asjaomased ettevõtjad tõendavad komisjonile oma heauskset kavatsust sõlmida kokkulepe või, kui tegemist on avaliku pakkumisega, pärast pakkumise tegemise kavatsuse avalikustamist, kui kavandatav kokkulepe või pakkumine tooks kaasa ühenduse seisukohalt olulise koondumise.

Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „teatatud koondumine“ ka kavandatavaid koondumisi, millest on teise lõigu kohaselt teatatud. Käesoleva artikli lõigete 4 ja 5 kohaldamisel hõlmab „koondumise“ mõiste ka teises lõigus sätestatud kavandatavaid koondumisi.“

6 Määruse nr 139/2004 artikli 7 „Koondumiste peatamine“ lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Artiklis 1 määratletud ühenduse seisukohalt olulist koondumist või koondumist, mille komisjon peab läbi vaatama vastavalt artikli 4 lõikele 5, ei viida ellu enne sellest teatamist ega enne, kui see on kuulutatud ühisturuga kokkusobivaks artikli 6 lõike 1 punktile b või artikli 8 lõigetele 1 või 2 vastava otsusega või artikli 10 lõikes 6 sätestatud eelduse alusel.

2. Lõige 1 ei takista avaliku pakkumise või rea väärtpaberitehingute, sealhulgas teisteks börsil või muul turul noteeritud väärtpaberiteks konverteeritavate väärtpaberitega tehtavate tehingute läbiviimist, millega mitmetelt müüjatelt omandatakse kontroll artikli 3 tähenduses, kui:

- a) koondumine tehakse artikli 4 kohaselt viivitamata komisjonile teatavaks; ja
- b) omandaja ei teosta kõnealuste väärtpaberitega kaasnevat hääleõigust või teostab seda üksnes oma investeeringu täisväärtuse säilitamiseks vastavalt komisjoni poolt lõike 3 alusel tehtud erandile.“

7 Määruse artikli 14 lõiked 2–4 näevad ette:

„2. Komisjon võib oma otsusega määrata asjaomastele isikutele või ettevõtjatele trahve, mille suurus ei ületa 10% asjaomaste ettevõtjate artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud aastakäibest, kui nad tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

- a) jätavad artikli 4 või artikli 22 lõike 3 kohaselt koondumisest teatamata enne selle läbiviimist, välja arvatud juhul, kui neile on selleks artikli 7 lõike 2 kohane või artikli 7 lõikes 3 sätestatud otsusega antud luba;
- b) viivad koondumise läbi artiklit 7 rikkudes;
- c) viivad läbi artikli 8 lõike 3 alusel tehtud otsuses ühisturuga kokkusobimatuks kuulutatud koondumise või ei võta artikli 8 lõike 4 või 5 kohase otsusega määratud meetmeid;
- d) ei täida artikli 6 lõike 1 punkti b, artikli 7 lõike 3 või artikli 8 lõike 2 teise lõigu alusel tehtud otsustest tulenevat tingimust või kohustust.

3. Rahatrahvi summa määramisel võetakse arvesse rikkumise laadi, raskusastet ja ajalist kestvust.

4. Lõigete 1, 2 ja 3 alusel tehtud otsused ei ole oma olemuselt kriminaalõiguslikud.“

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

8 Vaidluse taust on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–37 kokku võetud järgmiselt:

„1 Hageja [...] on Norra õiguse alusel asutatud ja Oslo (Norra) ja New Yorgi (Ühendriigid) börsil noteeritud äriühing, kes tegeleb lõhe kasvatamise ja selle esmase töötlemisega Kanadas, Tšiilis, Šotimaal, Fääri saartel, Iirimaal ja Norras ning hariliku hiidlesta kasvatamise ja esmase töötlemisega Norras. Hageja tegeleb ka teisese töötlemisega Belgias, Tšiilis, Ühendriikides, Prantsusmaal, Iirimaal, Jaapanis, Norras, Madalmaades, Poolas ja Tšehhi Vabariigis.

A. Hageja poolt Morpoli omandamine

2 Hageja sõlmis 14. detsembril 2012 Friendmall Ltd. ja Bazmonta Holding Ltd-ga aktsiamüügilepingu („Share Purchase Agreement“, edaspidi „SPA“) aktsiate võõrandamise kohta, mis nendel äriühingutel olid Morpol ASA aktsiakapitalis.

3 Morpol on Norra lõhetootja ja -töötaja. [See äriühing] tegeleb tehistingimustes kasvatatud lõhe tootmisega ja pakub laia valikut väärindatud lõhetooteid. Ta tegeleb lõhe kasvatamise ja esmase töötlemisega Šotimaal ja Norras. Ta tegeleb ka teisese töötlemisega Poolas, Ühendkuningriigis ja Vietnamis. Enne kui hageja Morpoli omandas, oli see noteeritud Oslo börsil.

4 Friendmall ja Bazmonta Holding olid Küprosel asutatud ja registreeritud piiratud vastutusega äriühingud. Mõlemat äriühingut kontrollis üks isik, M., kes oli Morpoli asutaja ja endine tegevjuht.

5 Tänu SPA-le omandas hageja Morpolis osaluse, mis oli ligikaudu 48,5% Morpoli aktsiakapitalist. Omandamine viidi lõpule 18. detsembril 2012 (edaspidi „2012. aasta detsembri omandamine“).

6 Hageja teatas 17. detsembril 2012 börsiteates, et ta teeb Morpoli ülejäänud aktsiate ostmiseks avaliku pakkumise. Hageja esitas 15. jaanuaril 2013 vastavalt Norra seadusele väärtpaberitega kauplemise kohta selle kohustusliku avaliku pakkumise Morpoli ülejäänud aktsiatele, mis

moodustasid 51,5% äriühingu aktsiatest. Norra õigusnormide kohaselt on enam kui kolmandiku börsil noteeritud äriühingu aktsiate omandaja kohustatud tegema selle äriühingu ülejäänud aktsiatele kohustusliku avaliku pakkumise.

- 7 Morpoli juhatus nimetas 23. jaanuaril 2013 uue tegevjuhi M-i asemele, kuna viimane oli vahepeal ametist lahkunud alates 1. märtsist 2013 seetõttu, et SPA-s oli ette nähtud selline kohustus.
- 8 Pärast avaliku pakkumise arveldamist ja lõpuleviimist 12. märtsil 2013 kuulus hagejale kokku 87,1% Morpoli aktsiatest. Tänu avalikule pakkumisele omandas hageja niisiis aktsiad, mis moodustasid ligikaudu 38,6% Morpoli aktsiakapitalist, lisaks aktsiatele, mis moodustasid 48,5% Morpoli aktsiakapitalist ja mille ta oli saanud juba 2012. aasta detsembri omandamisega.
- 9 Morpoli ülejäänud aktsiad omandati 12. novembril 2013. 15. novembril 2013 otsustas erakorraline üldkoosolek paluda aktsiad Oslo börsilt kustutada, vähendada juhatuse liikmete arvu ja kaotada ametissenimetamise komitee. 28. novembril 2013 ei olnud Morpol enam Oslo börsil noteeritud.

B. Teatamiseelne etapp

- 10 Hageja saatis 21. detsembril 2012 Euroopa Komisjonile taotluse, milles palus määrata Morpoli üle ainukontrolli omandamist puudutava juhtumiga tegelev tööriühm. Hageja teatas taotluses komisjonile, et 2012. aasta detsembri omandamine on lõpule viidud ja et ta ei kasuta oma hääleõigusi enne komisjoni otsuse vastuvõtmist.
- 11 Komisjon nõudis hagejaga konverentskõne pidamist, mis toimus 25. jaanuaril 2013. Konverentskõne käigus küsis komisjon teavet tehingu struktuuri kohta ja selgitusi küsimuses, kas 2012. aasta detsembri omandamine võis olla hagejale andnud juba Morpoli üle kontrolli.
- 12 Komisjon saatis 12. veebruaril 2013 hagejale teabenõude Morpoli üle 2012. aasta detsembri omandamise tulemusel faktilise kontrolli võimaliku omandamise kohta. Veel nõudis ta, et talle saadetakse kolme viimase aasta Morpoli üldkoosolekute ning Morpoli juhatuse koosolekute päevakord ja protokoll. Hageja vastas nõudele osaliselt 19. veebruaril 2013 ning esitas täieliku vastuse 25. veebruaril 2013.
- 13 Hageja esitas 5. märtsil 2013 komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 802/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT 2004, L 133, lk 1; ELT eriväljaanne 08/03, lk 88), I lisas toodud teatamise vormi esimese kavandi (edaspidi „vormi CO esimene kavand“). Vormi CO esimene kavand puudutas peamiselt üldist turgu, mis hõlmab mis tahes päritolu lõhe kasvatamist ning esmast ja teisest töötlemist.
- 14 Komisjon saatis 14. märtsil 2013 hagejale vormi CO esimese kavandi kohta täiendava teabenõude. Hageja vastas sellele teabenõudele 16. aprillil 2013. Komisjoni hinnangul oli vastus ebatäielik ja ta saatis teisi teabenõudeid 3. mail, 14. juunil ja 10. juulil 2013. Hageja vastas nendele teabenõuetele vastavalt 6. juunil, 3. ja 26. juulil 2013.

C. Koondumisest teatamine ja otsus koondumise heakskiitmise kohta tingimusel, et täidetakse teatavad kohustused

- 15 [Koondumisest] teatati komisjonile ametlikult 9. augustil 2013.
- 16 Hetkeolukorda kajastaval koosolekul, mis toimus 3. septembril 2013, teavitas komisjon hagejat ja Morpoli, et tal oli Šoti lõhe potentsiaalse turuga seoses tõsiseid kahtlusi tehingu kokkusobivuses siseturuga.

- 17 Komisjoni välja toodud tõsiste kahtluste kõrvaldamiseks pakkus hageja 9. septembril 2013 vastavalt [määruse nr 139/2004] artikli 6 lõikele 2 välja kohustused. Komisjon tegi esialgsete kohustuste kohta turu-uuringu. Pärast teatavate muudatuste tegemist esitati 25. septembril 2013 lõplike kohustuste pakett. Hageja kohustus võõrandama koondumise osaliste kattuvast Šoti lõhe kasvatamise võimsusest ligikaudu kolm neljandikku, hajutades nii komisjoni tuvastatud tõsised kahtlused.
- 18 Komisjon võttis 30. septembril 2013 määruse nr 139/2004 artikli 6 lõike 1 punkti b ja lõike 2 alusel vastu otsuse C(2013) 6449 (juhtum COMP/M.6850 – Marine Harvest/Morpol) (edaspidi „loa andmise otsus“), andes koondumiseks loa tingimusel, et täidetakse kõik väljapakutud kohustused.
- 19 Komisjon tõi loa andmise otsuses, et 2012. aasta detsembri omandamine on hagejale juba andnud Morpoli üle faktilise ainukontrolli. Ta kinnitas, et välistatud ei ole määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 1 ette nähtud rakendamiskeelu kohustuse ja määruse artikli 4 lõikes 1 ette nähtud teatamiskohustuse rikkumine. Veel märkis ta, et ta võib eraldiseisvas menetluses hinnata, kas määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 alusel tuleb kohaldada sanktsiooni.

D. [Vaidlusalune] otsus ja selle vastuvõtmise menetlus

- 20 Komisjon teavitas 30. jaanuari 2014. aasta kirjas hagejat käimasolevast uurimisest seoses määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 1 ja artikli 4 lõike 1 võimalike rikkumistega.
- 21 Komisjon saatis 31. märtsil 2014 hagejale määruse nr 139/2004 artikli 18 alusel vastuväiteteatise (edaspidi „vastuväiteteatis“). Vastuväiteteatises jõudis komisjon esialgsele järeldusele, et hageja on tahtlikult või vähemalt ettevaatamatusest rikkunud määruse nr 139/2004 artikli 4 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1.
- 22 Hageja esitas 30. aprillil 2014 oma vastuse vastuväiteteatisele. 6. mail 2014 esitas hageja oma vastuses sisaldunud argumendid ärakuulamisele. 7. juulil 2014 toimus ettevõtjate koondumist käsitleva nõuandekomitee koosolek.
- 23 Komisjon võttis 23. juulil 2014 vastu [vaidlusaluse] otsuse.
- 24 [Vaidlusaluse] otsuse resolutsiooni kolm esimest artiklit on sõnastatud järgmiselt:

„Artikkel 1

[Hageja] on rikkunud määruse [...] nr 139/2004 artikli 4 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1, kuna ta viis ajavahemikus 18. detsembrist 2012 kuni 30. septembrini 2013 läbi ühenduse seisukohast olulise koondumise enne sellest teatamist ja enne, kui see oli siseturuga kokkusobivaks tunnistatud.

Artikkel 2

Artiklis 1 nimetatud määruse [...] nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 rikkumise eest määratakse [hagejale] trahv summas 10 000 000 eurot.

Artikkel 3

Artiklis 1 nimetatud määruse [...] nr 139/2004 artikli 7 lõike 1 rikkumise eest määratakse [hagejale] trahv summas 10 000 000 eurot.“

- 25 Komisjon asus [vaidlusaluses] otsuses esiteks seisukohale, et hageja omandas Morpoli üle faktilise ainukontrolli pärast 2012. aasta detsembri omandamise lõpuleviimist, kuna oli peaaegu kindel, et hageja saavutab üldkoosolekutel häälteenamuse, arvestades tema osaluse määra (48,5%) ja muude aktsionäride kohaloleku määra eelnevate aastate üldkoosolekutel.
- 26 Komisjon asus seejärel seisukohale, et 2012. aasta detsembri omandamine ei kuulu määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 enne nähtud erandi alla. Ta märkis sellega seoses, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 2 on kohaldatav vaid avalikele pakkumistele või tehingutele, millega kontroll määruse nr 139/2004 artikli 3 tähenduses omandatakse „mitmelt müüjalt“ rea väärtpaperitehingutega. Komisjoni hinnangul omandati käesolevas asjas kontrollosalus ühelt müüjalt, see tähendab M., Friendmalli ja Bazmonta Holdingi vahendusel tänu 2012. aasta detsembri omandamisele.
- 27 Komisjoni sõnul ei kuulu määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 2 kohaldamisele olukorras, kus suur aktsiapakk omandatakse ühelt müüjalt või kus on eelmistel korralistel ja erakorralistel üldkoosolekutel antud häälte põhjal lihtne kindlaks teha, et see aktsiapakk annab sihtäriühingu üle faktilise ainukontrolli.
- 28 Veel märkis komisjon, et 2012. aasta detsembri omandamine, mis viidi lõpule 18. detsembril 2012, ei olnud osa avalikust pakkumisest, mis viidi läbi ajavahemikus 15. jaanuarist kuni 26. veebruarini 2013. Tema hinnangul ei olnud asjakohane, et 2012. aasta detsembri omandamine võis tingida hageja kohustuse teha ülejäänud Morpoli aktsiatele avalik pakkumine, sest faktiline kontroll oli juba omandatud üheltainsalt müüjalt.
- 29 Lisaks leidis komisjon, et hageja viited õiguslikele allikatele, mille kohaselt „mitut üksikut etappi“ peetakse üheks koondumiseks, kui need olid õiguslikult või faktiliselt tingimuslikult seotud, näivad asjakohatud. Ta rõhutas, et hageja omandas Morpoli üle kontrolli, ostes 48,5% Morpoli aktsiatest ühe tehinguga, mitte mitme osalise tehinguga, mis puudutavad varasid, mis lõppkokkuvõttes moodustavad ühe majandusüksuse.
- 30 Komisjon märkis, et määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 3 kohaselt tuleb trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse võtta rikkumise laadi, raskust ja kestust.
- 31 Ta asus seisukohale, et määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 ja artikli 7 lõike 1 mis tahes rikkumine on oma laadilt raske rikkumine.
- 32 Rikkumise raskuse hindamisel võttis komisjon arvesse asjaolu, et tema hinnangul pani hageja rikkumise toime ettevaatamatusest, koondumine tekitas tõsiseid kahtlusi kokkusobivuses siseturuga ning ka seda, et oli varasemaid juhtumeid, mil hageja ja teised äriühingud olid toime pannud menetlusnormide rikkumisi.
- 33 Rikkumise kestuse küsimuses märkis komisjon, et määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 rikkumine oli ühekordne rikkumine ning see pandi käesolevas asjas toime 18. detsembril 2012, see tähendab koondumise läbiviimise kuupäeval. Veel leidis ta, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 1 rikkumine oli vältav rikkumine ja see kestis antud juhul 18. detsembrist 2012 kuni 30. septembrini 2013, see tähendab 2012. aasta detsembri omandamise läbiviimise kuupäevast kuni koondumiseks loa andmise kuupäevani. Komisjoni arvates oli see 9 kuu ja 12 päevane kestus eriti pikk.
- 34 Komisjon võttis kergendava asjaoluna arvesse seda, et hageja ei kasutanud koondumise kontrolli ajal oma hääleõigusi Morpolis ja säilitas selle hagejast eraldiseisva üksusena.
- 35 Samuti arvestas ta kergendava asjaoluna seda, et hageja oli esitanud töörühma määramise taotluse mõni päev pärast 2012. aasta detsembri omandamise lõpuleviimist.

36 Raskendavaid asjaolusid komisjon seevastu ei leidnud.

37 Komisjon asus seisukohale, et hageja suuruse ettevõtja puhul peab sanktsioon olema märkimisväärne, et sellel oleks hoiatav mõju. See kehtib seda enam juhul, kui koondumine on tekitanud tõsisemaid kahtlusi kokkusobivuses siseturuga.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 9 Hageja esitas 3. oktoobril 2014 hagiavalduse, milles palus tühistada vaidlusaluse otsuse või teise võimalusena tühistada komisjoni määratud trahvid või neid vähendada.
- 10 Hagi põhjendamiseks esitas ta viis väidet, millest käesolevas apellatsioonimenetluses pakuvad huvi ainult esimene ja kolmas. Esimese väite kohaselt on „ilmselgelt rikutud õigusnormi ja eksitud faktilistes asjaoludes“, kuna vaidlusaluses otsuses eitati määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 kohaldatavust. Kolmanda väite kohaselt on rikutud *ne bis in idem* üldpõhimõtet.
- 11 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus hagi tervikuna rahuldamata.

Apellatsioonimenetluse poolte nõuded

- 12 Apellatsioonkaebuses palub apellant Euroopa Kohtul:
 - tühistada vaidlustatud kohtuotsus tervikuna või osas, milles jäetakse vaidlusaluse otsuse peale esitatud hagi rahuldamata;
 - tühistada vaidlusalune otsus või teise võimalusena talle määratud trahvid või kolmanda võimalusena vähendada neid trahve oluliselt;
 - mõista tema Euroopa Kohtu menetlusega ja Üldkohtu menetlusega seotud kohtukulud ja muud kulud välja komisjonilt;
 - vajaduse korral saata kohtuasi tagasi Üldkohtusse uue otsuse tegemiseks vastavalt Euroopa Kohtu otsusele, ja
 - võtta kõik meetmed, mida Euroopa Kohus peab vajalikuks.
- 13 Komisjon palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

- 14 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab apellant kaks väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud õigusnormi, kuna Üldkohus rikkus määruse nr 139/2004 artikli 7 lõiget 2. Teise väite kohaselt on rikutud õigusnormi, kuna Üldkohus on rikkunud *ne bis in idem* põhimõtet, arvessevõtmise põhimõtet ning süütegude kogumit käsitlevat põhimõtet.
- 15 Euroopa Kohtus toimunud istungil esitas apellant uue väite, mille kohaselt on määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 punkt a õigusvastane.

Esimene väide

– Poolte argumendid

- 16 Apellatsioonkaebuse esimene väide jaguneb kahte ossa.
- 17 Selle väite esimeses osas kinnitab apellant, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70, 150 ja 151 ning punktis 230 õigusnormi, tõlgendades määruse nr 139/2004 põhjenduse 20 tähenduses mõistet „üks koondumine“ vääralt.
- 18 Leides vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70 ja 230, et hageja argumente, mille kohaselt olid 2012. aasta detsembri omandamine ja kõnealune avalik pakkumine tingimuslikult seotud, ei olnud vaja analüüsida, eiras Üldkohus kriteeriumi, mis on asjakohane selle kindlakstegemisel, kas mitut tehingut saab käsitada ühe koondumisena, ja mis seisneb selles, et tehingud on tihedalt seotud, mitte selles, millal kontrolli omandamise tehing toimus.
- 19 Sellega seoses väidab apellant esimesena, et Üldkohus rikkus õigusnormi eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 150 ja 151, leides, et määruse nr 139/2004 põhjendus 20 ei ole mõiste „üks koondumine“ tõlgendamisel asjakohane alus. Ent tema sõnul väljendab see põhjendus selgelt seadusandja tahet käsitada „ühe koondumisena“ kõiki „omavahel tihedalt seotud tehinguid, st tehinguid, mille tingimuseks on [teine tehing]“.
- 20 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 150 tehtud Üldkohtu järeldus, mille kohaselt on põhjendus 20 üksnes „üksainus ja väga lühike lause“ ega kujuta endast õiguslikult siduvat õigusnormi, ei võimalda Üldkohtul kummutada apellandi tõlgendust mõiste „üks koondumine“. Nimelt leiab apellant, et Üldkohus jättis arvesse võtmata asjaolu, et seda põhjendust väljendati siduvas õigusnormis, see tähendab määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2, milles on viidatud avalikele pakkumistele ja reale väärtpaberitehingutele. Lisaks lükkas Üldkohus selle tõlgenduse tagasi, tuginedes vaidlustatud kohtuotsuse punktides 106–109 komisjoni konsolideeritud pädevuseteatisele, mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT 2008, C 95, lk 1) ja mis Euroopa Kohtu praktika kohaselt on mittesiduvate suuniste kogum. Samuti tõlgendas Üldkohus seda põhjendust 20 vääralt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 151, kinnitades, et kui kasutada seda tõlgendust, käsitletaks kõiki „omavahel tingimuslikult seotud“ tehinguid ühe koondumisena, ja seda ka juhul, kui nende tehingutega ei toimunud kontrolli omandamist.
- 21 Teisena leiab apellant, et 2012. aasta detsembri omandamine ja kõnealune avalik pakkumine olid omavahel tingimuslikult seotud ja moodustasid seega ühe koondumise.
- 22 Esiteks väidab ta, et käesolevas asjas on tingimus, mis seob seda avalikku pakkumist ja 2012. aasta detsembri omandamist, kehtestatud Norra seadusega väärtpaberitega kauplemise kohta; see kujutab endast tingimuslikkuse võimalikult kõrget taset. Täpsemalt tuleneb see tingimus Norra õigusest, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta (EÜT 2004, L 142, lk 12; ELT eriväljaanne 07/07, lk 286). Üldkohus seda asjaolu aga kahtluse alla ei seadnud.
- 23 Teiseks kinnitab tingimusliku seose olemasolu avaliku pakkumise ja 2012. aasta detsembri omandamise vahel ka käesoleva kohtuotsuse punktis 20 osutatud konsolideeritud pädevuseteatis, mille kohaselt võivad kaks või mitu tehingut olla õiguslikult või faktiliselt seotud. Käesoleval juhul on 2012. aasta detsembri omandamine ja kõnealune avalik pakkumine õiguslikult seotud vastastikuse tingimuslikkusega, kuna avalik pakkumine muutus 2012. aasta detsembri omandamise läbiviimisega kohustuslikuks ja sõltub viimasest. Need kaks tehingut on ka faktiliselt seotud, kuna teatise punkti 43

kohaselt tuleb iga tehingu puhul majanduse seisukohast hinnata, kas „see sõltub tingimata [teise tehingu] tegemisest“. Neid kahte tehingut kavandati ja lepiti kokku samal ajal ning need viidi ellu sama majandusliku eesmärgi saavutamiseks, see tähendab omandada kõik Morpoli emiteeritud aktsiad.

- 24 Apellatsioonkaebuse esimese väite teises osas väidab apellant, et Üldkohus tõlgendas määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 osutatud erandi olemasolu põhjust valesti.
- 25 Esimesena, apellant väidab, et Üldkohtu valitud formalistlik lähenemine ei ole asjakohane, et tõlgendada selle erandiga silmas peetud eesmärki, mis nõuab selle erandi poliitilise eesmärgi analüüsi. Seega kasutas Üldkohus kitsendavat lähenemisviisi, kui ta ei nõustunud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 174–189 sellega, et asjakohane on roheline raamat nõukogu määruse (EMÜ) nr 404/89 läbivaatamise kohta [KOM(2001) 745 (lõplik)] (edaspidi „roheline raamat“), milles soovitati laiendada erandi kohaldamisala, et omandamisi lihtsustada. Lisaks tugineb vaidlustatud kohtuotsuse punkt 189 formalistlikule vahetegemisele tehingute struktuuride vahel ja selles jäetakse ekslikult kõrvale määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 kohaldamine tehingute struktuurile, kui kontroll on võidud omandada enne avaliku pakkumise tegemist.
- 26 Teisena, määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 ette nähtud erandi poliitiline eesmärk on lihtsustada avalikke pakkumisi ja järkjärgulisi ülevõtmisi, täites rangeid tingimusi, mille eesmärk on vältida turustruktuuri muutmist enne, kui komisjon on teinud teatatud koondumise kohta otsuse. Seega võib ostja põhimõtteliselt omandada sihtettevõtja aktsiad, kuid ei tohi neid tegelikult kasutada enne, kui komisjon on koondumiseks loa andnud; see ei takista sellel institutsioonil kasutada oma koondumiste kontrolli pädevust.
- 27 Põhjendatud ei ole keelduda kohaldamast määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 ette nähtud erandit konkreetsele tehingute struktuurile, kui kontroll on võidud omandada enne avaliku pakkumise tegemist. Komisjon on roheline raamatu punktis 134 möönnud, et börsil noteeritud äriühingu omandamisel tuleks teha määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 ette nähtud erand, kuna „[s]ellistel juhtudel on tavaliselt ebapraktiline ja kunstlik leida, et koondumine toimub sihtettevõtja üle omandajale (faktilise) kontrolli andva konkreetse aktsia või aktsiapaki omandamisega“. Kui see kehtib järkjärguliste ülevõtmiste puhul, peaks see kehtima ka avalike pakkumiste puhul.
- 28 Seega, leides, et see säte ei ole kohaldatav tehingute struktuurile, mille raames võidakse kontroll omandada enne avaliku pakkumise tegemist, tegi Üldkohus tehingute struktuuridel formalistlikult vahet, tekitades ebakindluse seoses tehingutega, millele on see erand kohaldatav, ja seadis omandajad olukorda, kus neid ähvardab suur praktiline ja finantsrisk.
- 29 Kolmandana, apellant osutab komisjoni 20. jaanuari 2005. aasta otsusele (juhtum Orkla/Elkem – COMP/M.3709), mis puudutab käesoleva juhtumiga sarnast olukorda, kus kõnealune institutsioon nimelt möönis, et sellise osaluse omandajat, mille tulemusel tuleb teha kohustuslik avalik pakkumine, ähvardaks suur finantsrisk, kui ta ootab ära komisjoni heakskiidu sellele tehingule.
- 30 Neljandana, apellant väidab, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 tõlgendamine nii, et see on kohaldatav kõikidele avalikele pakkumistele, lihtsustab koondumiste kontrolli eesmärke, võimaldades komisjonil arvesse võtta omandatud osaluse lõpliku määra ja tehingu erinevaid tagajärgi.
- 31 Viiendana, apellant kinnitab, et käesolevas asjas on ta täitnud määruse nr 139/2004 artikli 7 lõiget 2, teatades koondumisest viivitamata, see tähendab kolm päeva pärast 2012. aasta detsembri omandamise lõpuleviimist, ning hoidudes omandatud aktsiatega seotud hääleõiguste teostamisest; Üldkohus seda kahtluse alla ei seadnud.
- 32 Komisjon vaidleb apellandi argumentidele vastu ja leiab, et esimene väide ei ole põhjendatud.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 33 Esimeses väites, mille kahte osa tuleb analüüsida koos, vaidlustab apellant sisuliselt määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikele 2 Üldkohtu antud tõlgenduse, millest tingituna lükkas Üldkohus tema esimese tühistamisväite tagasi.
- 34 Sellega seoses tuleb silmas pidada, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 on sätestatud, et kui selles sättes ette nähtud tingimused on täidetud, ei takista selle artikli lõige 1 avaliku pakkumise või tehingute läbiviimist, millega mitmelt müüjalt omandatakse kontroll artikli 3 tähenduses rea väärtpaberitehingutega.
- 35 Tuleb tõdeda, et Üldkohus hindas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 68–83 määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 kohaldatavust antud juhtumil kõne all olevas olukorras ainult 2012. aasta detsembri omandamise suhtes.
- 36 Ta märkis esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktides 69 ja 70, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 1 ja artikli 4 lõike 1 rikkumine, mille komisjon tuvastas, tuleneb ainuüksi 2012. aasta detsembri omandamisest, see tähendab tehingust, millega apellant omandas kontrolli Morpoli üle. Kuna see tehing toimus enne kõnealust avalikku pakkumist, järeldas ta sellest, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 2 ei olnud asjakohane osas, milles see säte puudutab avalikke pakkumisi.
- 37 Samuti välistas Üldkohus teiseks määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 kohaldatavuse osas, milles selles sättes on silmas peetud selliste tehingute läbiviimist, millega kontroll määruse artikli 3 tähenduses omandatakse mitmelt müüjalt rea väärtpaberitehingutega. Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktide 75 ja 79–81 koostoimes tõlgendamisest, oli Üldkohus seisukohal, et hageja omandas kontrolli Morpoli üle ühelt müüjalt ühe väärtpaberitehinguga, st 2012. aasta detsembri omandamisega. Kõnealune avalik pakkumine toimus Üldkohtu hinnangul aga kuupäeval, mil hagejal oli tänu 2012. aasta detsembri omandamisele juba faktiline ainukontroll Morpoli üle.
- 38 Üldkohtus väitis hageja aga sisuliselt, et 2012. aasta detsembri omandamine ja kõnealune avalik pakkumine olid nendevaheliste seoste tõttu ühe koondumise etapid, mistõttu määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 alusel ei olnud selle artikli lõige 1 selle koondumise suhtes kohaldatav.
- 39 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 85–229 analüüsis Üldkohus argumente, mille hageja esitas selle seisukoha põhjendamiseks, ja lükkas need tagasi. Ta märkis selles kontekstis, et mõiste „üks koondumine“ ei ole kohaldatav sellisel juhul, kus faktiline ainukontroll ühe sihtettevõtja üle omandatakse ühelt müüjalt ainult esimese mitteavaliku tehinguga, isegi kui sellele järgneb kohustuslik avalik pakkumine.
- 40 Apellatsioonkaebuse esimese väite raames väidab apellant sisuliselt, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 selline tõlgendus on väär, kuna seda sätet koosmõjus selle määruse põhjendusega 20 tuleb tõlgendada laialt, mistõttu oli see säte kohaldatav 2012. aasta detsembri omandamise ja kõnealuse avaliku pakkumise suhtes, kuna need kaks tehingut olid ühe koondumise etapid.
- 41 Esimesena, apellant on seisukohal, et Üldkohus eiras määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikele 2 antud tõlgenduses mõistet „üks koondumine“, nagu see tuleneb sama määruse põhjendusest 20, mis on tema arvates selle tõlgenduse asjakohane õiguslik alus.
- 42 Sellega seoses, nagu märkis Üldkohus õigesti vaidlustatud kohtuotsuse punktis 91, tuleb tõdeda, et mõiste „üks koondumine“ esineb üksnes määruse nr 139/2004 põhjenduses 20, selle määruse artiklites seda ei ole.

- 43 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 150 leidis Üldkohus, et see põhjendus ei määratle ammendavalt tingimusi, mille esinemisel moodustavad kaks tehingut ühe koondumise. Sellega seoses tugines ta selle põhjenduse eriomasele laadile, mis vaatamata sellele, et see võib anda selgitusi õigusnormile antava tõlgenduse kohta, ei saa ise olla selline norm, kuna sellel endal ei ole siduvat õiguslikku jõudu.
- 44 Kuigi määruse nr 139/2004 põhjendus 20 võib olla selle määruse sätete tõlgendamisel abiks, nagu möönab apellant oma argumentides, ei saa ta aga ainult selle põhjenduse sõnastusest tulemuslikult tuletada mõiste „üks koondumine“ tõlgendust, mis ei ole nende sätetega kooskõlas. Euroopa Kohus on mitmel korral juba märkinud, et liidu akti põhjendustel ei ole siduvat õigusjõudu ja nendele ei saa tulemuslikult tugineda asjaomase akti sätetest kõrvale kaldumiseks või nende sätete selliseks tõlgendamiseks, mis on ilmselgelt vastuolus nende sõnastusega (vt selle kohta 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus IATA ja ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punkt 76, ning 2. aprilli 2009. aasta kohtuotsus Tyson Parketthandel, C-134/08, EU:C:2009:229, punkt 16).
- 45 Seega ei saa apellant tugineda määruse nr 139/2004 põhjenduse 20 sõnastuse laiale tõlgendusele, et laiendada määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 ulatust.
- 46 Sellega seoses, nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 71, võimaldab määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 2 teatud asjaoludel avaliku pakkumise läbi viia enne sellest komisjonile teatamist ja selleks komisjonilt loa saamist, isegi kui tegemist on ühenduse seisukohalt olulise koondumisega määruse artikli 3 tähenduses.
- 47 Kõnealuse määruse artikli 7 lõige 1 kohaselt, mis kehtestab koondumise elluviimise keelu, kohaldatakse seda keeldu aga üksnes määruse artiklis 3 määratletud koondumistele (31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 43).
- 48 Kuna määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 2 kujutab endast erandit sellest keelust, tuleb selle sätte ulatuse määratlemisel võtta arvesse kõnealuses artiklis 3 toodud mõistet „koondumine“ (vt selle kohta 31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 44).
- 49 Määruse nr 139/2004 artikli 3 kohaselt loetakse koondumiseks juhtumit, kus toimub püsiv kontrolli üleminek tulenevalt kahe või enama varem sõltumatu ettevõtja või nende osade ühinemisest või juba vähemalt üht ettevõtjat kontrolliva isiku või isikute või ühe või mitme ettevõtja poolsest otsese või kaudse kontrolli omandamisest ühe või enama teise ettevõtja või nende osade üle, mis võib toimuda väärtpaberite või varade ostu kaudu, lepingu alusel või mis tahes muul viisil (31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 45).
- 50 Sellest järeldub, et koondumise elluviimine leiab aset siis, kui koondumise pooled teevad tehinguid, mille tagajärjel toimub ühineva ettevõtja üle teostatava kontrolli püsiv üleminek (31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 46).
- 51 Kuigi määruse nr 139/2004 põhjenduses 20 on küll ette nähtud, et ühe koondumisena on kohane käsitada omavahel tihedalt seotud tehinguid, st tehinguid, mille tingimuseks või tunnuseks on rea väärtpaberitehingute toimumine suhteliselt lühikese ajavahemiku jooksul, kuuluvad sama määruse artikli 7 kohaldamisalasse vaid tehingud, mis on vajalikud kontrolli üleminekuks (vt selle kohta 31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punktid 48 ja 49).
- 52 Neil asjaoludel tuleb nentida, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 70 õigusnormi rikkumata, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 2 ei puutu asjasse olukorras, kus kontroll antakse üle esimese mitteamaliku tehingu raames, kuigi sellele järgneb avalik pakkumine, ei ole viimane koondumisega seotud ettevõtja üle kontrolli üleminekuks vajalik.

- 53 Sellest järeldub, et Üldkohus lükkas põhjendatult tagasi ka hageja argumendid, mille kohaselt oli käesolevas asjas tegemist ühe koondumisega, kuna – nagu ta sisuliselt märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 151 – nende argumentide tulemusel hõlmaks mõiste „üks koondumine“, ja järelikult määruse nr 139/2004 artikli 7 kohaldamisala tehinguid, mis on küll koondumisega seotud, kuid millel ei ole koondumise läbiviimisega otsesest funktsionaalset seost.
- 54 Seetõttu ei saa apellant väita, et tehing, mis ei ole vajalik ettevõtja üle kontrolli üleminekuks, nagu pärast sihtettevõtja üle kontrolli omandamist tehtud avalik pakkumine, kuulub määruse nr 139/2004 artiklites 3 ja 7 osutatud mõiste „üks koondumine“ alla.
- 55 Seetõttu tuleb apellandi argumendid mõiste „üks koondumine“ väärä tõlgendamise kohta tagasi lükata.
- 56 Teisena, apellant kinnitab, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikele 2 Üldkohtu antud tõlgendus on vastuolus selle sätte eesmärgiga. Sellega seoses väidab ta, et selle sätte eesmärk on hõlbustada avalikke pakkumisi ja järkjärgulisi omandamisi, mistõttu on määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 2 kohaldatav selliste tehingute struktuurile, mille raames on kontroll võidud omandada enne avaliku pakkumise tegemist.
- 57 Tuleb tõdeda, et apellant mõönab, et mõistele „üks koondumine“ antud laia tõlgenduse tulemusel antaks määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikele 2 laiem ulatus kui see, mis tuleneb selle sätte sõnastusest.
- 58 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 200 ja 201 märkis Üldkohus õigesti, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 on kehtestatud erand selle määruse artikli 7 lõikest 1 ja seda erandit tuleb tõlgendada kitsalt; seda mõönab ka apellant.
- 59 Ent nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 57 ja nagu rõhutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 202–204, tähendaks apellandi tõlgendus määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 ette nähtud erandi kohaldamisala laiendamist.
- 60 Neid asjaolusid arvestades tuleb tagasi lükata apellandi argumendid, mille kohaselt põhjendavad sellist tõlgendust liidu õiguse asjaomase valdkonna eesmärgid, nagu need nähtuvad direktiivist 2004/25 või rohelisest raamatust.
- 61 Samuti ei saa nõustuda apellandi argumendiga, mille kohaselt võimaldab määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 2 tõlgendus lihtsustada koondumise sisulist hindamist. Nimelt, selline argument, mis puudutab analüüsi koondumise kooskõla kohta siseturuga, ei puutu asjasse seoses eelneva küsimusega, kas koondumisest võidi komisjonile vastavalt määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikele 2 teatamata jätta.
- 62 Seetõttu tuleb apellandi argumendid, mille kohaselt on tähelepanuta jäetud määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 osutatud eesmärk, põhjendamatus tõttu tagasi lükata.
- 63 Kolmandana, käesoleva kohtuotsuse punktides 52 ja 55 tuleneb, et apellandi argumendid, mille kohaselt esiteks oli 2012. aasta detsembri omandamise ja kõnealuse avaliku pakkumise vahel tingimuslik seos, ning teiseks, et apellant täitis määruse artikli 7 lõikes 2 ette nähtud tingimused, tuleb tagasi lükata.
- 64 Nimelt, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 229 ja 230 õigesti märkis, kuna mõiste „üks koondumine“ ei ole kohaldatav juhul, kui faktiline ainukontroll omandatakse ühelt müüjalt ühe tehinguga, ei ole 2012. aasta detsembri omandamise ja kõnealuse avaliku pakkumise vahelise õigusliku või faktilise tingimuslikkuse küsimus asjakohane. Sama järeldus tuleb teha ka küsimuses, kas apellant täitis määruse nr 139/2004 artikli 7 lõikes 2 ette nähtud tingimused.
- 65 Kõiki eeltoodud asjaolusid arvestades tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide

- 66 Teises väites kinnitab apellant, et leides muu hulgas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 306, 319, 339–344 ja 362, et komisjon võis hagejale määrata eraldiseisvad trahvid, ühe trahvi määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 rikkumise eest ja teise trahvi määruse artikli 7 lõikes 1 kehtestatud koondumise peatamise kohustuse rikkumise eest, rikkus Üldkohus *ne bis in idem* põhimõtet, arvessevõtmise põhimõtet ja süütegude kogumit käsitlevat põhimõtet.
- 67 Apellatsioonkaebuse teine väide on jaotatud kahte ossa.

Esimene väiteosa

– Poolte argumendid

- 68 Apellatsioonkaebuse teise väite esimeses osas väidab apellant, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui jättis käesolevas asjas kohaldamata *ne bis in idem* põhimõtte või teise võimalusena arvessevõtmise põhimõtte.
- 69 See õigusnormi rikkumine esineb eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 344, kus Üldkohus leidis, et hagejale ühe ja sama teo eest määratud kaks eraldiseisvat trahvi ei riku *ne bis in idem* põhimõtet. Kuid see põhimõte, nagu see tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, hõlmab nii topeltmenetlemise keeldu kui ka topeltkaristamise keeldu, mis tähendab, et ühte isikut ei tohi sama rikkumise eest karistada kaks korda.
- 70 Esimesena, valides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 319 asjakohaseks kriteeriumiks selle, et hagejale määratud kaks trahvi määras „sama ametiasutus [...] ühes ja samas otsuses“, tõlgendas Üldkohus *ne bis in idem* põhimõtet formalistlikult ja kunstlikult, kuigi see puudutas kahekordset sanktsiooni, olenemata asjaolust, kas see määrati ühes menetluses või eraldiseisvates menetlustes.
- 71 Selle põhimõtte kohaselt on keelatud määrata mitut sanktsiooni sama õigusvastase teo eest, kui täidetud on kolm tingimust: faktiliste asjaolude, rikkumise toimepannud isiku ja kaitstava õigushüve samasus; nii on see käesolevas asjas. Mis puudutab faktiliste asjaolude ja rikkumise toimepannud isiku samasuse kriteeriumi, siis möönis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 305, et kaks eraldiseisvat trahvi määrati hageja toimepandud üheainsa teo eest, see tähendab 2012. aasta detsembri omandamine. Mis puudutab määruse nr 139/2004 artikli 4 lõikega 1 ja artikli 7 lõikega 1 kaitstud õigushüve samasust, siis on mõlema artikli eesmärk kaitsta sama õigushüve, see tähendab tagada, et varase koondumise läbiviimise tõttu ei põhjustata tõhusale konkurentsile püsivat ja hüvitamatut kahju.
- 72 Teisena, vaidlustatud kohtuotsuse punkt 344 ei ole kooskõlas Euroopa Kohtu ja Üldkohtu praktikaga, millest nähtub, et *ne bis in idem* põhimõtte on kohaldatav ühe ja sama otsuse või menetluse raames. Apellant viitab sellega seoses 18. detsembri 2008. aasta kohtuotsusele *Coop de France bétail et viande jt vs. komisjon* (C-101/07 P ja C-110/07 P, EU:C:2008:741) ja 21. juuli 2011. aasta kohtuotsusele *Beneo-Orafti* (C-150/10, EU:C:2011:507) ning Üldkohtu 5. oktoobri 2011. aasta otsusele *Transcat* vs. komisjon (T-39/06, EU:T:2011:562). Lisaks, vaidlustatud kohtuotsuse punktides 333–338 tehtud Üldkohtu viited Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale ei puutu asjasse, kuna liidu õiguses on ette nähtud ulatuslikum kaitse topeltkaristamise eest, nagu nähtub Euroopa Kohtu ja Üldkohtu praktikast.
- 73 Teise võimalusena väidab apellant, et Üldkohus jättis ekslikult kohaldamata arvessevõtmise põhimõtte (*Anrechnungsprinzip*), mille kohaselt tuleb esimest sanktsiooni teise kindlaksmääramisel arvesse võtta ja mis on kohaldatav igas olukorras, kus *ne bis in idem* põhimõtte ei ole täies ulatuses kohaldatav. Apellandi sõnul ei võtnud ei komisjon vaidlusaluse otsuse punktides 206 ja 207 ega Üldkohus vaidlustatud otsuse punktides 339–344 teise trahvi määramisel arvesse esimest trahvi.

74 Komisjon leiab esiteks, et apellandi argumendid ei ole Üldkohtu poolt *ne bis in idem* põhimõtte rikkumise osas põhjendatud. Teiseks leiab komisjon seoses arvessevõtmise põhimõtte väidetava rikkumisega, et kuna apellant ei täpsustanud nõuetekohaselt oma argumente ega toonud välja konkreetset viga, mida Üldkohus sellega seoses tegi, tuleb need argumendid vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

75 Apellatsioonkaebuse teise väite esimeses osas väidab apellant sisuliselt, et Üldkohus rikkus õigusnormi, leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 344, et *ne bis in idem* põhimõte ja arvessevõtmise põhimõte ei ole kohaldatavad olukorras, kus mitu sanktsiooni on määratud ühes ja samas otsuses, isegi kui need sanktsioonid on määratud samade tegude eest.

76 Esimesena, mis puudutab *ne bis in idem* põhimõtet, siis on Euroopa Kohus otsustanud, et seda põhimõtet tuleb järgida menetlustes, milles määratakse trahv konkurentsioiguse rikkumise eest. Selle põhimõtte kohaselt on keelatud ettevõtjat uuesti karistada või kohtu alla anda sama konkurentsivastase tegevuse eest, mille eest ettevõtjale on karistus juba määratud või ta on õigeks mõistetud varasema otsusega, mille peale ei saa enam edasi kaevata. Nii keelab see põhimõte ettevõtjat „uuesti karistada või kohtu alla anda“, mis eeldab, et ettevõtjale on karistus juba määratud või ta on õigeks mõistetud varasema otsusega, mille peale ei saa enam edasi kaevata (vt selle kohta 3. aprilli 2019. aasta kohtuotsus Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, C-617/17, EU:C:2019:283, punktid 28 ja 29 ning seal viidatud kohtupraktika).

77 *Ne bis in idem* põhimõtte sellist tõlgendust kinnitab Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 50 sõnastus ning selle põhimõtte olemasolu põhjus, kuna selles artiklis on silmas peetud konkreetset korduvat menetlust, mis puudutab sama tegu, mille suhtes on tehtud lõplik otsus (vt selle kohta 3. aprilli 2019. aasta kohtuotsus Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, C-617/17, EU:C:2019:283, punktid 30 ja 32).

78 Sellest tuleneb, et vastupidi apellandi väidetule otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 319 õigesti, et *ne bis in idem* põhimõte ei ole käesolevas asjas kohaldatav, kuna sanktsioonid määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 ja artikli 7 lõike 1 rikkumise eest määras sama ametiasutus ühes ja samas otsuses ehk vaidlusaluses otsuses.

79 Nagu kohtujurist rõhutas oma ettepaneku punktis 106, ei sea seda järeldust kahtluse alla kohtuistungil esitatud apellandi argument, mille kohaselt on 3. aprilli 2019. aasta kohtuotsuse Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie (C-617/17, EU:C:2019:283) aluseks olnud olukord käesolevas kohtuasjas kõne all olevast olukorrast erinev, kuna selles kohtuasjas oli tegemist trahvi määramisega sama otsuse raames liikmesriigi konkurentsioiguse rikkumise eest ja trahvi määramisega liidu konkurentsioiguse normide rikkumise eest.

80 Nimelt ei saa kaitset, mida *ne bis in idem* põhimõttega soovitakse pakkuda korduva kohtu alla andmise eest, mis viib karistuse määramiseni, kasutada olukorras, kus samas otsuses kohaldatakse määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 punkte a ja b selleks, et karistada määruse artikli 4 lõike 1 ja artikli 7 lõike 1 rikkumise eest (vt analoogia alusel 3. aprilli 2019. aasta kohtuotsus Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, C-617/17, EU:C:2019:283, punkt 34).

81 Veel tuleb tagasi lükata käesoleva kohtuotsuse punktis 72 mainitud apellandi argumendid Euroopa Kohtu ja Üldkohtu praktika kohta.

82 Sellega seoses piisab, kui märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 322–328 analüüsis Üldkohus seda kohtupraktikat ja järeldas põhjendatult, et ei Euroopa Kohus ega Üldkohus ei ole võtnud seisukohta küsimuses, kas *ne bis in idem* põhimõte on kohaldatav olukorras, kus mitu sanktsiooni

määratakse ühes ja samas otsuses. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 110 ja 111 märkis, ei näita see kohtupraktika järelikult, et Üldkohus pani *ne bis in idem* põhimõtte tõlgendamisel toime mis tahes õigusnormi rikkumise.

- 83 Teisena, mis puudutab teise võimalusena esitatud apellandi argumenti, mille kohaselt jättis Üldkohus vääralt kohaldamata arvessevõtmise põhimõtte, siis tuleb tõdeda, et kuigi apellatsioonkaebusest nähtub tõepoolest, et selle argumendiga soovib apellant vaidlustada vaidlustatud kohtuotsuse punkte 339–344, ei esita ta siiski ühtegi konkreetset asjaolu, millest ilmneks, et Üldkohus rikkus õigusnormi, leides eelkõige nendes punktides, et arvessevõtmise põhimõtte eeldades, et see on põhimõtte, millele saab käesolevas asjas tugineda, ei ole kohaldatav olukorras, kus mitu sanktsiooni on määratud ühes ja samas otsuses, isegi kui need sanktsioonid on määratud samade tegude eest.
- 84 Järelikult, kuna apellant seda eeldust ei vaidlusta, tuleb tõdeda, et argumendid, milles väidetakse, et selle põhimõtte kohaselt oleks Üldkohus pidanud leidma, et komisjon oleks pidanud teise trahvi määramisel arvesse võtma hagejale määratud esimest trahvi, on edutud.
- 85 Veel tuleb märkida, et kui Euroopa Kohus talle kohtuistungil selle kohta küsimusi esitas, täpsustas apellant, et viidates muu hulgas arvessevõtmise põhimõttele, soovis ta kasutada argumendina nende sanktsioonide ebaproportsionaalsust. See argument on siiski vastuvõetamatu, kuna ta ei kritiseerinud vaidlustatud kohtuotsuse punkte 579–631, milles Üldkohus hindas konkreetset hagejale määratud trahvisummat proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast.
- 86 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teise väite esimene osa tervikuna tagasi lükata.

Teine väiteosa

– Poolte argumendid

- 87 Apellatsioonkaebuse teise väite teises osas väidab apellant, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 362 leidis, et määruse nr 139/2004 artikli 4 lõikes 1 ette nähtud teatamiskohustuse väidetav rikkumine ei ole spetsiifilisem rikkumine ega hõlma seega määruse artikli 7 lõike 1 üldisemat rikkumist. Selliselt toimides rikkus ta süütegude kogumit käsitlevat põhimõtet.
- 88 Esimesena, apellant väidab, et see on rahvusvahelises õiguses ja liikmesriikide õiguskorras tunnustatud põhimõtte. Sellest tuleneb, et kui tegu näib kuuluvat kahe õigusnormi kohaldamisalasse, välistab esimuslikult kohaldatav õigusnorm subsidiaarsuse, konsumeerimise või spetsiaalsuse põhimõtete alusel kõik muud õigusnormid. Teatavad liikmesriigid keelavad ka kahe sanktsiooni määramise, kui nendega karistatakse raskema rikkumise ja kergema rikkumise eest, mis on esimesega hõlmatud. Veel toonitab apellant, et rahvusvaheliste kohtute väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on keelatud määrata isikule kahte sanktsiooni, kui ühe sätte rikkumine toob kaasa mõne teise sätte rikkumise.
- 89 Teisena, apellant väidab, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 302, 352 ja 361 õigusnormi, eristades „tehnokraatlikult“ teatamiskohustust määratlevaid asjaolusid ja koondumise peatamise kohustust määratlevaid asjaolusid. Üldkohus leidis, et neist esimese kohustuse rikkumine on ühekordne rikkumine, samas kui teise rikkumine on vältav rikkumine. Kuid eristamine ei puutu asjasse nende kahe rikkumise samaaegsuse hindamisel, kuna need viitavad samale teole, see tähendab koondumise läbiviimist, kuid eri aegadel, see tähendab vastavalt enne teatamist ja loa andmist. Igal juhul ei põhjenda see eristamine sama teo eest kumulatiivsete sanktsioonide määramist.
- 90 Kolmandana, apellatsioonkaebuses väidab apellant, et määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 väidetav rikkumine on spetsiifilisem rikkumine ning hõlmab selle määruse artikli 7 lõike 1 väidetavat rikkumist.

- 91 Apellant on seisukohal, et komisjoni õigus määrata trahve peab vastama eri juhtudele, millele on osutatud määruse nr 139/2004 sätetes. Näiteks määruse artikli 7 lõige 1 ja komisjoni õigus määrata selle artikli rikkumise eest määruse artikli 14 lõike 2 punkti b alusel karistus, puudutavad olukorda, kus on koondumisest teatatud, kuid koondumine on läbi viidud enne loa saamist. Kui koondumisest ei ole teatatud, on koondumise läbiviimine enne teatamist ja seega tingimata enne selleks loa saamist kõige spetsiifilisem ja asjakohasem rikkumine, mis tingib trahvi määramise määruse artikli 14 lõike 2 punkti a alusel.
- 92 Euroopa Kohtus toimunud istungil täpsustas apellant siiski, et ta leidis vastupidi, et määruse nr 139/2004 artikli 7 lõige 1, milles on viidatud nii teatamiskohustusele kui ka koondumise peatamise kohustusele, hõlmab määruse artikli 4 lõike 1 rikkumist.
- 93 Apellandi sõnul on teatamiskohustuse rikkumine võimalik tuvastada ainult juhul, kui rikutud on koondumise peatamise kohustust. Sellega seoses järeltas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 306, et „kehtiv õiguslik raamistik on ebatavaline, kuna määruses nr 139/2004 on kaks artiklit, mille rikkumise eest võidakse määrata sama määruga trahvid, kuid millest esimese rikkumine toob tingimata kaasa teise rikkumise“. Lisaks tugineb apellant analoogia alusel 24. märtsi 2011. aasta kohtuotsusele IBP ja International Building Products France vs. komisjon (T-384/06, EU:T:2011:113, punkt 109), milles Üldkohus kinnitas seoses trahvi määramisega menetluse takistamise eest või teabenõudele vastates ebaõige või eksitava teabe andmise eest, et „kahest kvalifikatsioonist ühe kasuks otsustamine välistab võimaluse sama teo puhul lähtuda samal ajal ka teisest kvalifikatsioonist“.
- 94 Seega, vastupidi sellele, mida otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 356 ja 357, ei ole ohtu, et jõutakse „hälbelise“ tulemuseni, mida on kirjeldatud punktis 356, kui, nagu väidab apellant, määruse nr 139/2004 artikli 4 lõikes 1 ette nähtud teatamiskohustus on hõlmatud määruse artikli 7 lõikes 1 ette nähtud üldisema rikkumisega.
- 95 Apellandi jaoks on kõnealustele sätetele Üldkohtu antud tõlgendus kooskõlas nõukogu 21. detsembri 1989. aasta määrusega (EMÜ) nr 4064/89 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜT 1989, L 395, lk 1), mis asendati määrusega nr 139/2004 ning mille kohaselt oli nõutud, et koondumisest teatatakse määratud tähtaja jooksul. See tõlgendus ei oma siiski tähendust määruse nr 139/2004 raames, milles on kehtestatud vaid kohustus teatada tehingust enne selle läbiviimist, mistõttu ei ole enam põhjendatud kumulatiivsete sanktsioonide määramine määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 ja artikli 7 lõike 1 rikkumise eest.
- 96 Komisjon vaidleb apellandi argumentidele vastu ja leiab, et apellatsioonkaebuse teise väite teine osa ei ole põhjendatud.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 97 Teises osas väidab apellant sisuliselt, et Üldkohus rikkus süütegude kogumit käsitlevat põhimõtet, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 362 leidis, et komisjon määras hagejale karistuse põhjendatult nii määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 kui ka artikli 7 lõike 1 rikkumise eest.
- 98 Olgu märgitud, et nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 348 ja 349, tõdes Üldkohus küll, et liidu konkurentsioiguses ei ole süütegude kogumi kohta erinorme, kuid analüüsis siiski hageja argumente, mis puudutasid rahvusvahelist õigust ja liikmesriikide õiguskordasid. Seega kontrollis ta, kas määrus nr 139/2004 sisaldas, nagu väidab apellant, „esimuslikult kohaldatavat sätet“, mis välistab määruse muude sätete kohaldamise.

- 99 Sellega seoses esiteks kinnitas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 350 komisjoni järeldust, et seadusandja ei ole määratlenud ühte rikkumist teisest raskemana, kuna määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 punktide a ja b kohaselt kehtib määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 ja artikli 7 lõike 1 rikkumise suhtes sama ülempiir.
- 100 Sellele järeldusele jõudes ei rikkunud Üldkohus õigusnormi.
- 101 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 294 ja 295 märkis ta sissejuhatavates märkustes määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 ja artikli 7 lõike 1 vahelise seose kohta õigesti, et kuigi nende sätete vahel on seos, kuna määruse artikli 4 lõike 1 rikkumisega kaasneb automaatselt määruse artikli 7 lõike 1 rikkumine, ei pea vastupidine siiski paika.
- 102 Nimelt, kui ettevõtja teatab koondumisest vastavalt määruse nr 139/2004 artikli 4 lõikele 1 enne selle läbiviimist, on võimalik, et ta rikub määruse artikli 7 lõiget 1, kui ta viib koondumise läbi enne, kui komisjon on selle siseturuga kokkusobivaks tunnistanud.
- 103 Sellest järeldub, et määruse nr 139/2004 artikli 4 lõikega 1 ja artikli 7 lõikega 1 taotletakse ainukontrolli põhimõtte raames, mida on määruse põhjenduses 8 silmas peetud, eraldi eesmärgi.
- 104 Nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 302 õigesti, näeb esiteks määruse artikli 4 lõige 1 ette kohustuse teha tegu, st teatada koondumisest enne selle läbiviimist, ja teiseks sätestab määruse artikli 7 lõige 1 kohustuse teo tegemisest hoiduda, st koondumist mitte läbi viia enne sellest teatamist ja selleks loa saamist.
- 105 Määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 punktides a ja b on ette nähtud eraldi trahvid nendest kummagi kohustuse rikkumise eest.
- 106 Seega, kui – nagu väidab apellant – määruse nr 139/2004 raames ei ole artikli 4 lõike 1 rikkumine tõepoolest võimalik eraldi määruse artikli 7 lõike 1 rikkumisest, näeb see määrus, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 296 ja 297 õigesti leidis, vastavalt artikli 14 lõike 2 punktidele a ja b ette võimaluse määrata iga rikkumise eest eraldiseisvad trahvid, kui rikkumised on toime pandud samal ajal, viies koondumise läbi enne sellest komisjonile teatamist.
- 107 Apellandi tõlgendus, mille kohaselt saab komisjon sellises olukorras karistuse määrata vaid määruse nr 139/2004 artikli 7 lõike 1 rikkumise eest, kuna see säte hõlmab määruse artikli 4 lõiget 1, ei ole edukas.
- 108 Nimelt läheb see tõlgendus vastuollu määruse nr 139/2004 eesmärgiga, milleks määruse põhjendusest 34 nähtuvalt on tagada ühenduse seisukohast oluliste koondumiste tõhus kontroll, kohustades ettevõtjaid oma koondumistest eelnevalt teatama ning nähes ette, et koondumiste läbiviimine on lõpliku otsuse tegemiseni peatatud (vt selle kohta 31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 42).
- 109 Kuid jättes komisjoni ilma võimalusest teha tema määratavate trahvide abil vahet käesoleva kohtuotsuse punktides 102 ja 106 silmas peetud olukordadel, see tähendab esiteks olukorral, kus ettevõtja täidab teatamiskohustuse, kuid rikub koondumise peatamise kohustust, ning teiseks olukorral, kus ettevõtja rikub mõlemat kohustust, ei võimalda see tõlgendus seda eesmärki saavutada, kuna teatamiskohustuse rikkumise eest ei saaks kunagi eraldi trahvi määrata.
- 110 See tõlgendus jätkaks ühtlasi määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 punkti a ilma soovitatavast toimest, kuna – nagu möönab ka apellant – ei ole ühtegi muud olukorda, kus see säte oleks kohaldatav, peale selle, millele osutab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses. Kuivõrd appellandi tõlgendus tähendaks selles

suhtes, et kahtluse alla seatakse selle sätte kehtivus, tuleb rõhutada, nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 306, ilma et apellant sellele vastu oleks vaieldud, et viimane ei esitanud määruse artikli 14 lõike 2 punktiga a seoses mingit õigusvastasuse vastuväidet.

- 111 Järelikult oli Üldkohtul alust leida, et komisjon võis määrata eraldiseisvad trahvid vastavalt määruse artikli 4 lõike 1 ja artikli 7 lõike 1 alusel.
- 112 Teiseks, vaidlustatud kohtuotsuse punktides 351–358 analüüsis Üldkohus hageja argumenti, mille kohaselt on määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 rikkumine spetsiifilisem rikkumine, mis hõlmab määruse artikli 7 lõike 1 rikkumist, ja lükkas selle argumendi tagasi.
- 113 Selleks tugines Üldkohus peamiselt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 352 tehtud järeldusele, et määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 rikkumine on ühekordne rikkumine, samas kui määruse artikli 7 lõike 1 rikkumine on vältav rikkumine, mis saab alguse hetkel, kui määruse artikli 4 lõike 1 rikkumine toime pannakse.
- 114 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 353–356 järeldas ta sellest, et arvestades erinevaid aegumistähtaegu, mis on kohaldatavad nende kahte liiki rikkumiste menetlemiseks, oleks hageja kaitstava tõlgenduse tulemusel ettevõtjal, kes rikub nii teatamiskohustust kui ka koondumise peatamise kohustust, eelis võrreldes ettevõtjaga, kes rikub ainult koondumise peatamise kohustust.
- 115 Sellest nähtub, et vastupidi apellandi kinnitustele on vahetegemine, mida Üldkohus tegi põhjendatult, määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 rikkumise, mis on ühekordne rikkumine, ja määruse artikli 7 lõike 1 rikkumise, mis on vältav rikkumine, vahel asjakohane selle hindamisel, kas üks nendest kahest rikkumisest tuleb kvalifitseerida „spetsiifilisemaks“ ja sellest tulenevalt, kas üks võib hõlmata teist.
- 116 Lisaks, arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 100–111 esitatud kaalutlusi, on apellandi argument, mille kohaselt see eristamine ei võimalda komisjonil määrata kumulatiivseid sanktsioone, igal juhul põhjendamatu.
- 117 Kolmandaks, apellandi argumendiga, mille kohaselt rikkus Üldkohus süütegude kogumit käsitlevat põhimõtet, nagu see tuleneb rahvusvahelisest õigusest ja liikmesriikide õiguskorrast, ei saa samuti nõustuda.
- 118 Nimelt, isegi kui eeldada, et see põhimõte on käesolevas asjas asjakohane, ei ole see argument edukas, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 372 ja 373 õigesti leidis, kuna määruses nr 139/2004 ei ole sätet, mis oleks „esimuslikult kohaldatav“, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 100–111.
- 119 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb apellatsioonkaebuse teine väide põhjendamatusesse tõttu tagasi lükata.
- 120 Kuna ühegi apellandi poolt apellatsioonkaebuse teise väite põhjendamiseks esitatud osaga ei saa nõustuda, tuleb see väide tervikuna tagasi lükata.

Kohtuistungil esitatud uus väide

Poolte argumendid

- 121 Kohtuistungil esitatud uues väites tugineb apellant ELTL artiklile 277, et väita, et määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 punkt a on õigusvastane.

122 Ta väidab sellega seoses, et õiguslik alus, mis võimaldab karistada nii määruse nr 139/2004 artikli 4 lõike 1 kui ka artikli 7 lõike 1 rikkumise eest, on määruse artikli 14 lõike 2 punkt b, mistõttu ei ole mingit põhjust kohaldada sama määruse artikli 14 lõike 2 punkti a.

123 Komisjon leiab, et uus väide on vastuvõetamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

124 Kohtuistungil esitatud uues väites tugineb apellant määruse nr 139/2004 artikli 14 lõike 2 punkti a õigusvastasusele.

125 Nagu juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 110, ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 306, et Üldkohtus apellant selle sätte õigusvastasuse vastuväidet ei esitanud.

126 Ent vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale tähendaks see, kui ühel poolel lubataks esitada esimest korda Euroopa Kohtus väide, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, et tal on õigus Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus, kellel on apellatsioonimenetluses piiratud pädevus. Apellatsioonimenetluses piirdub Euroopa Kohtu pädevus nimelt Üldkohtus arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega (19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus Tomra Systems jt vs. komisjon, C-549/10 P, EU:C:2012:221, punkt 99, ning 3. juuli 2014. aasta kohtuotsus Electrabel vs. komisjon, C-84/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2040, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

127 Järelikult tuleb apellandi esitatud uus väide vastuvõetamatuse tõttu kõrvale jätta.

128 Kuna ühegi apellandi poolt apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitatud väitega ei saa nõustuda, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

129 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellant on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Mowi ASA-lt.

Allkirjad